

GRID

Intern faglig debat på Kunstakademiets Arkitektskole, Afd 6

Einig zu sein ist göttlich und gut; woher ist die Sucht denn
Unter den Menschen, daß nur Eines und Einer nur sei?
HÖLDERLIN

Nº 90 september 2009

"ET STED"

Cort Ross Dinesen

At arkitekturen er forbundet med og forankret til "et sted" – det at arkitekturen finder sted og at arkitekturen står et sted, - og at arkitekturen sætter en målelighed i det umålelige og skaber permanens er velkendt. Samtidig *bevæger* vi os fra "sted" til "sted" i værket eller mellem værker og vor hukommelse skaber en fornemmelse af en tidlig udstrækning i nuet; som noget der finder sted, som tilblivelse, som en åbning mod *begivenheden*.

Det at vi bevæger os fra *et her* til *et der* udgør en forestilling om at rejse, vi ser og erfarer på nyt, vi tager ophold og tage steder i besiddelse. Vi *tager ud* i naturen, sætter os ved et træ, går langs vandet og bestiger højen, hvor vi danner et overblik og pejler et nyt mærke i landskabet - vi orientere os med alle vore sanser.

På samme vis som i naturen, dvs. i kulturlandskabet, færdes vi i byens landskab.

Før ville vi nok mene, at vor pejlen i det "åbne" landskab var et langt mere taktilt forehavende, men som byens sammenhængende struktur og fremtræden har mistet sin betydning, som en meningsfuld og opfattelig visuel konstruktion, er byen på mange måder blevet til et åbent landskab af informationer og med en kompleksitet, hvori vi på tilsvarende vis må gøre brug af de taktile niveauer i vores orientering mellem steder. Vi møder og erfarer overalt *det samme* i form af en kulturel fylde, der sammensætter en særlig tæthed af relationer som skaber "steder", der ikke nødvendigvis er visuelt afgrænset og som ikke kan udlægges og erfares entydigt, men som veksler mellem *et her og et der* af skiftende betydende diskurser, og hvor forskellene skabes gennem kombinationer af utallige synlige så vel som usynlige informationer, der dimensionerer og indrammer ens møde.

Et møde som aktualiseres og visualiseres dels gennem dets fysiske fremtræden og dels gennem de handlinger, der finder sted; men hvis hele fylde og betydning mere opleves som virtuelle konstruktioner, der rummer de repræsentationer og relationer, som vi indgår i og som medvirker til at forme de praksisser, der kommer til udtryk i mødet.

Vi bevæger os måske mindre mellem steder og mere mellem praksisser. Vi *rejser* på stedet gennem smidige tankemæssige konstruktioner samtidig med at vi indgår i skiftende relationer mellem *andre* i skiftende konfigurationer. Vi rejser uden at bevæge os og bevæger os uden at rejse og vi oplever at urbaniteten rummer by og landskab, som blot en forskel i tæthed, blandet i praksis, ens i mødet og sammenvævet som et kompleks mulighedsfelt, der skaber det *rum* af relationer som vore handlinger formes og spejler sig i.

Det er mere i det virtuelle end i det reelle, at metaforene sætter billeder på vore forestillinger og konstruerer de samlet og betydningsmæssige horisonter vi *bevæger* os i mellem – *stederne finder sted i det virtuelle* og det er gennem dets accentuering at det synlige artikuleres.

Bevæger vi os fra by til land, fra center til periferi eller indgår vi blot i skiftende relationer og tætheder, mellem langsomme og hurtige bevægelser, og i et krydsfelt mellem det virtuelle og dets aktualisering, kunne vi spørge, og sammensætter dette ikke en anden "stedslighed", hvor en alle stedsværende tilstand skaber på en gangs "*et stedstab*" og samtidig en *anden* opmærksomhed om *rummet* for vore handlinger.

Og hvis aktualiseringen samtidig mere og mere erfares virtuel, som reality og det kunstige og artificielle bliver mere sanseligt nærværende, bør vi genoverveje arkitekturens evne til at sætte "*et sted*".

Flytter repræsentationen over i det virtuelle, og at det er i det virtuelle, at sansningen træder stærkes frem, skabes der fokus på arkitekturens eget sprog og til dens evne til at aktualisere og visualisere vore handlinger positivt gennem at skabe virksomme rammer der inkludere de mange synlige såvel som usynlige niveauer for vores praksis.

Der er flere indicere der peger i retning af, at det virtuelle kulturelle og informationsmættede landskab udgør en større reel forståelsesramme end det fysiske landskab og at det er her i det virtuelle, de møder finder *sted*, der skaber de etiske og æstetiske udvekslinger og identiteter, som vi på mange måder søger at udtrykke og visualisere. Det mindsker ikke trykket og kravet til det fysiske, tværtimod øger det presset på, at skabe de betingelser, der kan medvirke til at udforme kvalitative rammer omkring vore handlinger og møder. Det er her vi skal se interessen for de sanselige vidder, vi forbinder med rejsen i det åbne landskab med og rette en fokusering på de relationelle kræfter som former os og vores handlingsrum.

Her kunne der bl. a. peges på de træk af artificiel landskabelighed, der kommer til syne i den nye topologiske arkitektur, hvor det åbne og smidige er karakterer som søger at sammenbinder det pragmatiske, vore handlinger, med det æstetiske, som et udtryk for at skabe og visualisere den transparens som vi forbinder med landskabets umiddelbare fremtræden.

Her i det artificielle landskab og *udtrykt* som reel konstruktion, kan vi indtage en plads langs vejen og fortolke og aktivt udtænke, de muligheder, der *viser* sig for os.

Så den tid vor der var en arkitektur relateret til et *landskab*, en *byplan* og en *bygning*, er mere eller mindre fortidig. Nu er der kun forskellige relationer og handlinger som essentielt er de samme, men som udspiller sig forskelligt og visualiseres på mangfoldig vis og hvor dets repræsentation finder sin betydning på det virtuelle plan. Hvor arkitekturens formelle kompositionsplan før blev udtænkt ved og i dets aktualisering og som en visualisering af kosmos, udspilles dette nu *kunstigt*; kosmos er flyttet ind i hulen. Arkitekturen har sluppet af med dets repræsentation og blevet kunst, *kunstig*, og må nu klare sig alene.

Stedet er forsat et rum skabt ved kulturel fylde og *indrammet* gennem de relationer, der på skiftende vis aktualiseres og hvor arkitekturen synliggør dette relationelle rum, som vi indgår i og som sanseligt er indfoldet i det artificielle by- og landskab, og som udgør *et STED* i det virtuelle.

1. august 2009